דער געברויך פון פאטענטירטע מעדיצינען אין קענעדע און די פאראייניגטע שטאטען

זייער אורשפרונג — קאמף מיט איינצעלנע מעדיצינישע פראקטיקאנטען. — ערפאלג וואס פאטענטירטע רפואות האבען צווישען פאלק.

צווישען אמעריקאנער און קענעדער איינוואוינער האט זיך באשאפען א שפריכווארט: "אז דאס אמעריקאנער פאלק פרעסט פאטענטירטע מעדיצינען", מען באצייכענט דאס אויף'ן זעלבען אופן ווי מען באצייכענט אן אפיום פרעסער אדער ענהליכע ניט גוטע איינגענשאפטען.

אבער טראצדעם וואס מען קוקט אויף דעם מיט א פאראכטונג און טראצדעם וואס די דאקטוירים זוכען פארשידענע מיטלען צו באקעמפען דעם געברויך פון דיעזע רפואות דאך ווייזט אויס אז דאס געשאפענע ווארטעל איז פאלשטענדיג בארעכטיגט. אמעריקא איז אפשר דאס איינציגע לאנד וואו פאטענטירטע מעדיצינען ווערען אזוי פיעל געברויכט.

פון וואנעט אבער האט זיך גענומען אט דיעזער מנהג, און וואס האט געבראכט צו דער פארשפרייטונג פון דיזער אייגענשאפט?

דער געברויך און דאס פראדוצירען פון יענע סארטען רפואות איז שוין ביים היינטיגען טאג אזוי שטארק פארשפרייט

מען באצייכענט דעם חלוק צווישען א מעדיצין וואס מען קויפט אין אן אפטייק אויף א דאקטארס רעצעפט, און א מעדיצין וואס מען קויפט אין פארטיג געמאכטע פעקלאך וואס ליגען אנגעגרייט אין די אפטייקען און וואס מען קאן זיי קויפען אהן א דאקטארס רעצעפט.

פון וואנעט אבער האט זיך גענומען דער געדאנק פון אזעלכע פעקלאך מעדיצינען?

אויף דעם ענטפערט דער דערמאהנטער זשורנאל פאלגענדעס:

מיט זעכציג אדער זיבעציג יאהר צוריק ווען די באפעלקערונג פון די שטאטען און קענעדע איז נאך געווען פיעל קלענער, און א סך געגענדען זיינען געווען גרויסע שטרעקעס לאנד באוואוינט בלויז פון א שיטערער באפעלקערונג. פון איין שכן צום צווייטען איז, און די דערפער געווען זעהר א לאנגער מהלך, האט פארשטעהט זיך, אונטער אזעלכע באדינגונגען ניט געקאנט זיין קיין רייד פאר א מעדיצינישען פראקטיקאנט צו

דער "סטענדערד רעמעדיעס" האט זיך ביי די דארפס איינוואוינער ביסלאכווייז ענטוויקעלט דער געדאנק צו האלטען אנגעגרייט אין הויז אלע אזעלכע סארטען רפואות וואס מען קען אנווענדען באלד, אין פאל עמיצער ווערט קראנק.

ווען א דאקטאר איז געקומען צו א קראנקען אויף א דארף און ער האט געזעהען אז ביים חולה צו וועמען מען האט איהם גערופען איז אין אמת'ן ניט מעהר ווי אביסעל פארדארבען דער מאגען האט ער גלייך רעקאמענדירט אז אין אזעלכע הייזער זאל זיך שטענדיג געפינען אירגענד וועלכער סארט אפפיהר מיטעל, אזוי אז ווען עס פאסירט נאכאמאל זאל מען דאס אליין קענען איינעהמען.

די דארפ'ס איינוואוינער האבען אין דיזע סארטען רפואות דערזעהן אן אמת'ן וואונדער. אהן דער הילף פון א דאקטאר, און אהן גרויסע הוצאות האבען זיי אליין געקאנט געזונט מאכען דעם חולה. זיי פלעגען דארום ביי יעדער געלעגנהייט וואס זיי זיינען געווען אין א שטאדט, ארייגעהן אין אן אפטייק און איינקויפען אלע אזעלכע סארטען רפואות וואס זיי האבען אליין געקאנט איינגעבען אהן דער הילף פון א דאקטאר.

די דאזיגע רפואות פלעגען די דארפס לייט איינקויפען אין גרויסע פעקלאך, און פון אט דיעזער פראקטיקע איז ענטשטאנען דער נאמען "פעקלאך מעדיצינען."

דער געדאנק פון האלטען "פעקלאך רפואות" אין די הייזער, און אויך אז די אפטייקער זאלען האלטען אנגעגרייט אזעלכע פעקלאך רפואות האט זיך פארשפרייט דיזיג שנעל, און די לאגישע און נאטירליכע פאלגע איז געווען: צו מאנאפאליזירען דאס פעלד פון דעם נייען מסחר.

דער מאנאפאל, פונקט ווי אין אלע אנדערע פאלען, האט זיך אנגעהויבען צו באנוצען מיט די צוויי גוט באקענטע מיטלען: ערשטענס צו פאטענטירען אונטער א געוויסען נאמען א געגעבענע רפואה, און דאס צווייטע מיטעל איז געווען באקאנט צו מאכען איבערן גאנצען לאנד — דורך גרויסע אנאנסען — דעם נאמען פון דער רפואה און צו וואס דאס ווירקט. אט דאס איז דער גאנצער באזיס פון דער היינטיגער גרויסער ענטוויקעלטער אינדוסטריע "פייטענט מעדיסינס".

אין דעם ווייטערדיגען ענטוויקלונגס גאנג האבען פארשטעהט זיך, זיך באטייליגט אזעלכע מענשען וואס האבען אמביציע מיט פראקטישע אונטערנעהמונגס פעהיגקייטען.

געוויסע צאהל מעדיצינישע פראקטיקיטען האבען באלד גענומען זאמלען די נויטיגסטע און פראקטישסטע רפואות, געגעבען דאריף געוויסע נעמען, אנגעשריבען אינסטרוקציעס ווי אזוי צום געברויכען דאס, און הויפטזעכליך אנאנסירט דאס אזוי ווייט און ברייט ווי נאר מעגליך, אין די טעגליכע צייטונגען, כדי צו גרייכען אלע מענשען פון לאנד.

איינער פון די ערפאלגרייכסטע דאקטוירים וואס האט דערוויזען אריבערצושטייגען אלעמען און פארבלייבען די פראמינענטסטע פיגור אויף'ן געביט פון צוזאמענקלייבען אלע יענע "פראקטישע מעדיצינען" איז געווען א געוויסער דר. א. וו. טשייס, פון קאיוגא, ניו יארק.

מיט אן ערך פופציג יאהר צוריק האט ער זיך גענומען אפגעבען מיט דיעזען געשעפט. אלס א פראקטישער מענש, און אויספארשענדיג זעהר פיעל צווישען זיינע פאציענטען פון די דערפער און קליינע שטעדט, האט ער אנגעזאמעלט מאסען מאטעריאל וועגען אזעלכע רפואות און האט באלד געמאכט די מעדיצינען און זיי פארשפרייט אויף'ן מארק.

א חוץ דעם האט דר. טשייס גענומען ארויסגעבען ספעציעלע פאמיליען זשורנאלען, אין וועלכע ער האט געלערענט אין פאלקס לשון דעם געוועהנליכען מענשען צו פארשטעהן סימפטאמען פון געוויסע קראנקהייטען און גראטען וואס צו צו טון דערצו. צו זיינע עצות האבען טאקי געהאט דעם אמת'ן ווערט איז ניט לייכט צו באשטימען, דער פאקט אבער

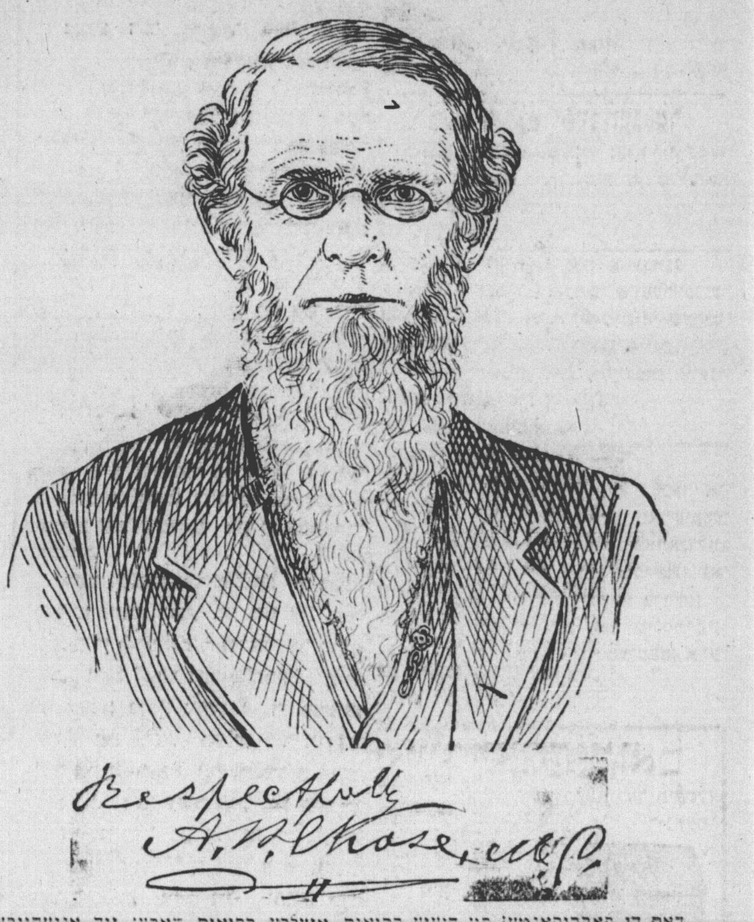

דאס די פאבריקאנטען פון דיעזע רפואות גיבען ארויס א ספעציעלען זשורנאל פאר זייער געשעפט. דער צוועק פון דיזען זשורנאל איז הויפטזעכליך צו פארטרעטען די פאבריקאנטענס צד אין דעם קאמף וואס די מעדיצינישע פראקטיקאנטען פיהרען אן געגען דער פארשפרייטונג פון אזעלכע רפואות.

אבער א חוץ אט אזעלכע אינטערעסען און אויפגאבען געפינט זיך אין דעם זשורנאל צו אלע צייטען וויכטיגע אינפארמאציעס וועגען די פאסירונגען אויף דיעזען געביט.

אין איינעם פון די לעצטע נומערן, דערצעהלט דער דאזיגער זשורנאל וועמעס נאמען איז "סטענדערד רעמעדיעס" (פעסטגעשטעלטע רפואות) אז דער נאמען "פאטענטירטע מעדיצינען" איז אייגענטליך ניט דער אמת'ער נאמען פון יענע רפואות. דאס ווארט "פאטענטירטע" איז צוגעגעבען געווארען בלויז מיט'ן צוועק צו באצייכענען אז קיינער האט ניט קיין רעכט נאכצומאכען דיזעלבע פארמע פון די רפואות. דער אמת'ער נאמען — יענער וועלכער איז געברויכט געווארען גלייך ביים אנפאנג, מיט ארום זעכציג אדער זיבעציג יאהר צוריק, ווען אזעלכע רפואות האבען זיך אנגעהויבען צו פארשפרייטען, איז געווען "פעקעל מעדיצינען". מיט דיזען נאמען האט באזעצען זיך אין אזעלכע געגענדען.

עס איז דערפאר שטענדיג געווען דער פאל ווען איינער פון יענע דארפס איינוואוינער איז קראנק געווארען האט מען געמוזט ברענגען א דאקטאר פון דער נאהענטסטער שטאדט צו באהאנדלען דעם חולה, אדער מען האט גאר געמוזט פיהרען דעם חולה אין שטאדט.

די שטאדט וואו דער דאקטאר האט זיך געפונען איז אין די מעהרסטע פאלען געווען א גאנץ היבשער מהלך און איידער מען האט געבראכט דעם קראנקען צום דאקטאר אדער דעם דאקטאר צום קראנקען איז אין פיעלע פאלען דער חולה געווען אין א סכנה אויסצוהויכען דעם לעצטען אטעם איידער ער האט געקענט באקומען מעדיצינישע הילף.

עס פלעגט טאקי זעהר אפט פאסירען אז די איינוואוינער פון די ווייטע דערפער פלעגען שטארבען אין דער צייט ווען די מינדעסטע מעדיצינישע הילף וואלט געווען געקאנט ראטעווען אזא חולה.

פון אט דער דאזיגער פראסטער און איינפאכער ערקלערונג, דערצעהלט

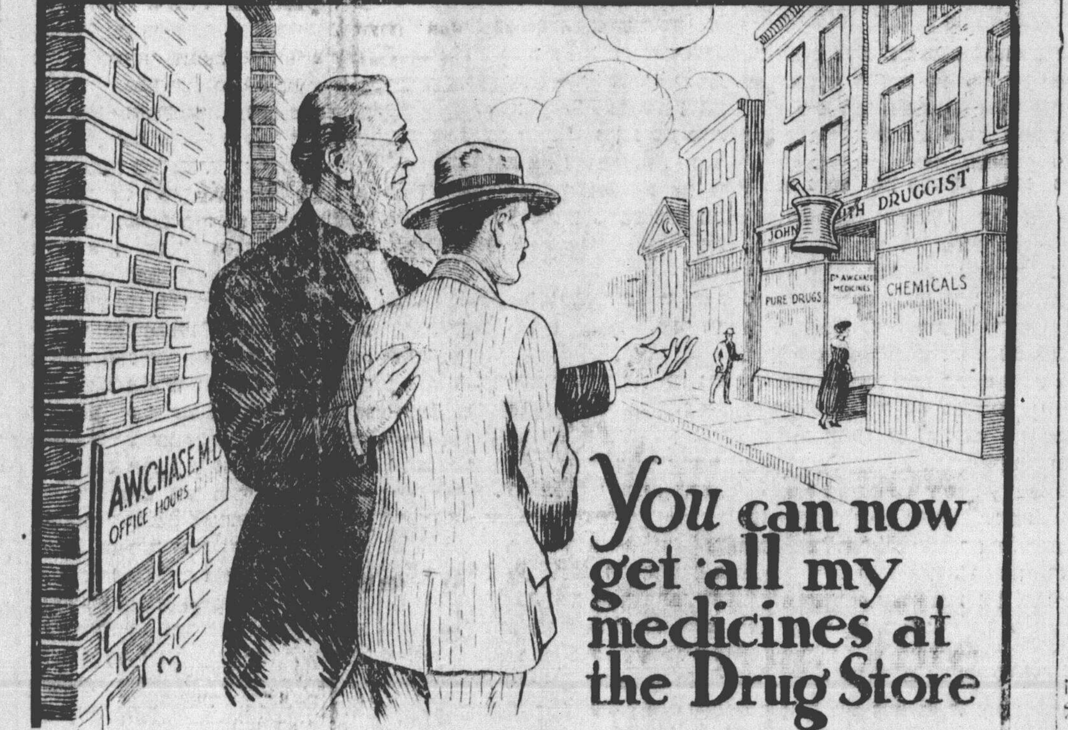

איז געווען דאס זיין ערפאלג איז געווען אונגעהייער גרויס, און זיינע מעדיצינען זיינען שנעל פארשפרייט געווארען איבער גאנץ אמעריקא און קענעדע.

די מעדיצינישע פראפעסיע האט באלד אנגעהויבען צו אטאקירען אזעלכע מינים רפואות. אבער זי האט אנגעטראפען געגען זיך די מאכט פון קאפיטאל. דאס רעכט אויף די פאטענטירטע רפואות האבען אפגעקויפט גרויסע קאמפאניעס און האבען אנגעהויבען צו פיהרען א קאמף געגען די דאקטוירים. די קאמפאניעס האבען אויפגעוויזען אז די פעקלאך רפואות זיינען אין אמת'ן ניט מעהר ווי געוויסע רעצעפטען וואס דאקטוירים האבען אין פריהערדיגע צייטען אליין פארשריבען פאר די קראנקע. די קאמפאניעס האבען באשולדיגט די מעדיצינישע פראפעסיע אז זי מיינט ניט צו פארזארגען דעם קראנקען נאר זי וויל זיך באווארענען איהר פראפעסיע. דער קאמף געהט נאך איצט אויך אן, עס ווערט געזאגט דאס א סך מעדיצינישע פראקטיקאנטען באנוצען זיך מיט פעקלאך רפואות. זיי מאכען דאס כשר אזוי לאנג ווי זיי באקומען דעם פרייז פארן וויזיט.

אבער אפילו דיעזער אפענער קאמף פון דער מעדיצינישער פראפעסיע איז כמעט מאכטלאז. דאס פאלק קויפט די

פאפולערע ביכער וואס דר. טשייס האט אנגעשריבען וועגען סמנים אויף געוויסע קראנקהייטען און באנוצט זיך אויך מיט די רפואות וואס זיינען רעקאמענדירט.

אויף ווי ווייט דאס געשעפט פון די פאטענטירטע מעדיצינען איז אן ערפאלג איז צו זעהן פון דעם ווי דער האנדעל איז פארשפרייט איבער גאנץ אמעריקא און קענעדע.

אין דעם האנדעל איז פארבונדען מיליאנען דאלאר.

אין קענעדע האט די פירמא עדמענסאן בייטס און קאמפאניע, דאס אויסשליסליכע רעכט אויף די אלע פאטענטירטע מעדיצינען וואס ווערען ארויסגעגעבען אונטער'ן נאמען פון דר. טשייס.

די הויפט קווארטיר פון דער עדמענסאן בייטס קאמפאניע געפינט זיך אויף'ן קארנער עדלייד און דאנקען סטריט.

די פירמא פארנעהמט די גאנצע געביידע וואס געפינט זיך אויף'ן קארנער. דער ערשטער אפצוקויפען דאס קענעדער רעכט איז געווען א געוויסער מר. טהאמאס עדמענסאן פון ברערפארד אנט. דאס איז געווען אין יאהר 1887, און ווען ער איז געשטארבען איז אין יאהר 1893 פארמירט געווארען די איצטיגע קאמפאניע.

די פירמא פארנעהמט א פיער שטאקיגע געביידע אויף אנצופיהרען איהר געשעפט. אין דעם זעלבען הויז ווערט פון א כעמיקער געמאכט די נויטיגע פארמולען פאר די כעמישע פראדוקטען וואס געהען אריין אין די רפואות און טאקע דארטען ווערען זיי פארפאקט און ארויסגעשיקט איבערן גאנצען לאנד.

דאס גאנצע געשעפט ווערט אויסגעפיהרט דורך פאסט. עס ווערט אנאנסירט אין די צייטונגען, און אויך פלוג בלעטער ווערען צוגעשיקט צו יעדען דארפס איינוואוינער אין הויז אריין מיט אנאנסען וועגען די רפואות און, מאסען שיקען' ארייין זייערע באשטעלונגען דורך פאסט.

אזוי ווי טאראנטא האט דעם הויפט פלאץ פאר גאנץ קענעדע, ווערען דא באשעפטיגט ארום צוויי הונדערט ארבייטער. די גרעסטע צאהל ווערט באשעפטיגט אין דער עקספארט אפטיילונג.

די הויפט פראדוקטען פון דיעזער פירמא באשטעהן פון אזעלכע פילען וואס די פירמא רעקאמענדירט אלס א גוטען מיטעל פאר נערווען ליידענדע. און אויך אזעלכע פילען וואס ווערען רעקאמענדירט פאר לעבער און נירען קראנקהייטען.

די פירמא מאכט אויך אזעלכע זאלבען און סירופס פוידער, און מאסטשען, אבער אלעם געהט אונטער דעם נאמען דר. טשייס'עם רפואות.

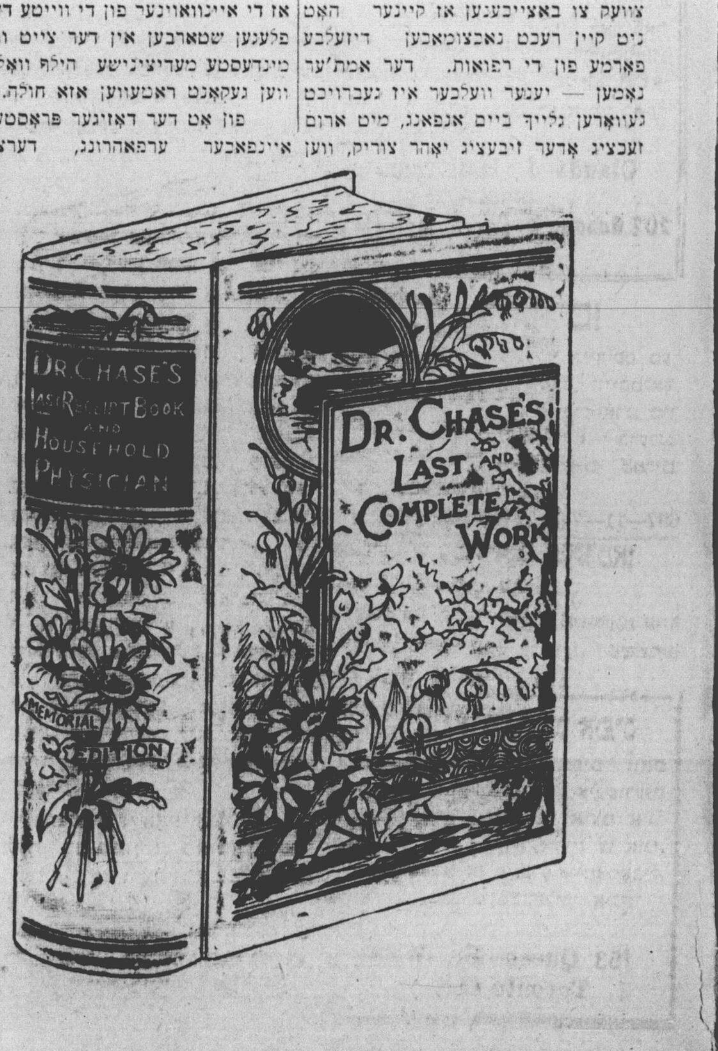

148 אידישע פאמיליען אין פילאדעלפיא האבען זיך געשמדט

אזוי באריהמען זיך מיסיאנערען אין א רעפארט צו דער מיסיאנערען קאנווענשאן.

פאלגענדע נייעס איז ערשיענען אין דער פילאדעלפיער 'אידישער וועלט'' וועלכעס מיר גיבען איבער ווארט ביי ווארט.

אז די אמעריקאנער מיסיאנערען זוכען צו פאנגען אין זייער נעץ אידישע נשמות איז פאר קיינעם קיין נייעס ניט, און אז זיי זוכען צו פארבלענדען די וועלט מיט זייערע גוזמאות אין באצוג צו זייער גרויסען ערפאלג צווישען דער אידישער באפעלקערונג איז אויך קיין נייעס ניט. אבער דער רעפארט וועגען דער שמד באוועגונג צווישען די פילאדעלפיער אידען. ווי עס ווערט איבערגעגעבען אויף דער קאנווענשאן פון די לוטעראנער אין וואשינגטאן שטייגט אריבער אלע גרעניצען פון חוצפה און אונפארשעהמטקייט. די נייעס וועגען דיעזען רעפארט איז ענבטען ערשיענען אין אלע ענגלישע צייטונגען און לייענט זיך ווי פאלגט:

וואשינגטאן פרייטאג —

ביי דער היינטיגער זיצונג פון דער קאנווענשאן פון דער יונייטעד לוטעראן טשוירטש פון אמעריקא וואס ווערט דא איצט אפגעהאלטען איז פיעל צייט אוועקגעגעבען געווארען צו דער פראגע פון מיסיאנערען ארבייט.

די קאמיטע וואס גיט זיך אפ מיט דער מיסיאנערען ארבייט צווישען די אידען האט צוגעשטעלט א רעפארט אין באצוג צו דער אידישער באפעלקערונג אין פילאדעלפיא, און וועלכען עס ווערט דערצעהלט אז 148 אידישע פאמיליען פון פילאדעלפיא זיינען איבערגעגאנגען צום קריסטליכען גלויבען.

עס ווערט ווייטער אין דעם רעפארט דערצעהלט אז רעווערענד פאול איי. מארענץ, וועלכער איז דער הויפט פון די מיסיאנערען אין פילאדעלפיא איז אליין א געשמדטער איד. און אז ער צייגט ארויס צו זיין איינער פון די בעסטע פרעדיגער פון דעם קריסטליכען גלויבען. זיינע ארטיקלען רופען ארויס גרויס אינטערעס צווישען די אידען און זיינע דרשות ווערען אלע מאל געהערט פון א גרויסער צאהל אידען — אזוי דערצעהלט דער רעפארט אין באצוג דער מיסיאנערען ארבייט צווישען די פילאדעלפיער אידען.

דארט ווערט ווייטער איבערגעגעבען, אז מר. מארענץ זאגט, אז די אידען וויסען זעהר ווייניג פון דער ביבעל. די ביבעל איז געשריבען אין העברעאיש און איז בלויז איין פראצענט פון אידישען פאלק פארשטעהט דיזע שפראך. די קאמיטע ציהט דעריבער די אויפמערקזאמקייט פון דער לוטעראן טשוירטש אויף דיעזען פעלד. ווו זיי זאלען פארטאפלען די מיסיאנערען ארבייט צווישען די אידען.

איבערלייענענדיג דיזע נייעס איז די העכסטע צייט פאר די אמעריקאנער אידען בכלל און פאר די פילאדעלפיער אידען בפרט, א טראכט צו טאן וועגען מיטלען ווי אזוי אבצושטעלען די שענדליכע ליגענס אין באצוג דער איבערגעגעבענהייט פון די היגע אידען צו זייער רעליגיאן.

וועלען די קאנאדער אידען, וואו די מיסיאנערען מכה איז אויך שטארק פארשפרייט עטוואס לערנען דערפון?

דר: ראזענבלאט שוין אבגעפאהרען פון רעוועל קיין מאסקווא אנצופאנגען די הילפס ארבייט אין רוסלאנד און אוקראינע

יוניט מיטגליעד אב. צוקער קעהרט זיך צוריק קיין אמעריקא.

אין א קייבעל וואס די דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטעט האט נעכטען געקראגען ווערט געמעלדעט דאס פאלגענדע:

פאריז אקטאבער 22.

דר. פרענק ראזענבלאט, דער דירעקטאר פאר הילפס ארבייט אין רוסלאנד און אוקראינע איז דינסטאג דעם 19טען אקטאבער צוזאמען מיט דר. וואושין פון דעם ניו יארקער העלטה דעפארטמענט, אבגעפאהרען פון רעוועל קיין מאסקווא, וואו ער וועט פערזענליך אנפיהרען די הילפס ארבייט פון דעם מאסקווער אידישען הילפס קאמיטעט. אין רעוועל וועט געשיקט ווערען א מיטגליעד פון דעם הילפס יוניט, וועלכער וועט האבען די אויפזיכט אויף די הילפס ארטיקלען וואס די דזשאינט דיסטריביושאן קאמיטע שיקט און ער וועט זעהן אז זיי זאלען גלייך איבערגעשיקט ווערען פון רעוועל קיין מאסקווא צו דעם אידישען הילפס קאמיטעט.

א צווייטע קייבעל וואס די דזשאינט דיסטריביושאן אהט ערהאלטען מעלדעט אז דער יוניט מיטגליעד אב. צוקער, וועלכער איז א לאנגע צייט געווען אין גאליציען און פוילען פאהרט אם שבת דעם 23־טען אקטאבער נאך ניו יארק מיט דער שיף "לא פראנס".

מערב קענעדע איז אמאל געווען א ווארימע מדינה

ווען עמיצער זאל זיך אוועקשטעלען אין א טומעלדיגער טאראנטאר גאס אין די "ראש אורס", ווען מענשען לויפען צו און פון דער ארבייט און זאל זאגען אז מערב קענעדע איז אמאל געווען אן אמת הייסע מדינה, אזוי ווי אפריקא, אצינד, וואלט מען איהם אנגעקוקט ווי א משוגענעם.

און ווירקליך לאזט זיך ניט גלויבען אז אין מערב קענעדע וואו עס שטעהט דער טערמאמעטער 40 און 60 גראד אונטער נול. כמעט דעם גאנצען ווינטער, זאל אמאל געווען זיין ווארעמער ווי אצינד.

אבער דאס איז אן אמת. וו. ע. קוטלער, דער באריהמטער קענעדער געאלאג, וועלכער איז פארנומען מיט מאכען אויסגראבונגען אין דעם "רעד ריווער" טאל, מאניטאבא, האט אויסגעגראבען די סקעלעטען פון א גרויסע צאהל פארצייטיגע חיות. באטראכטענדיג זייער בוי איז מען געקומען צום שלוס אז דאס זיינען טראפישע חיות וועלכע האבען געקענט לעבען בלויז אין א ווארימען קלימאט און דעריבער גלויבט מען אז מערב קענעדע איז אמאל געווען אזא ווארימע מדינה ווי אפריקע.

מערב קענעדע האט דאמאלס געהאט א גאנץ אנדער פנים. אין יענע אוראלטע צייטען זיינען פייגען געוואקסען אין אלבערטא. דער לאנד שטח אין מערב קענעדע איז אבער געווען א קליינער און דאס לאנד איז געווען אפגעטיילט פון א ריזיגען אינערליכען ים וועלכער האט זיך אנגעפאנגען העט ווייט אין צפון קענעדע און האט זיך געצויגען אזש ביז צענטראל אמעריקא. דער איינציגער שטח אין די וועסט וואס איז ניט אמאל געווען צוגעדעקט מיט וואסער זיינען די "ראקי מאונטענס", דאן, פונקט אזוי ווי אצינד האבען זיי שטאלץ און גאוה'דיג געהויבען זייערע מעכטיגע רוקענס צום הימעל.